

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 153/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby Leopoldov, proti postupu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby Košice, proti postupu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby Leopoldov, proti postupu a rozhodnutiu Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže č. k. GR ZVJS-08592/26-2022-1 zo 14. novembra 2022, proti postupu a rozhodnutiu Krajskej prokuratúry v Trnave č. k. 3 Kn 49/22/2200 z 30. septembra 2022 a proti postupu a rozhodnutiu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/2Gn 100/22/1000-5 z 25. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva nebyť mučený ani podrobený krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu podľa čl. 16 ods. 2 ústavy a podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a podľa čl. 8 dohovoru, práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom a rozhodnutiami orgánov verejnej moci označených v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Navrhuje zakázať v porušovaní jeho

základných práv a slobôd Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby Leopoldov (ďalej aj „ústav v Leopoldove“), Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Košiciach (ďalej aj „ústav v Košiciach“), ako aj generálnej prokuratúre. Sťažovateľ žiada ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu z dôvodu jeho majetkových pomerov, ktoré mu neumožňujú zvoliť si právneho zástupcu podľa vlastného výberu. Okrem toho žiada ústavný súd o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 25 000 eur.

1.1. Ústavnému súdu bolo 21. februára 2023 doručené podanie sťažovateľa pod názvom „*Žiadosť*“, z ktorého obsahu je zrejmé, že urgentne žiada ústavný súd o rozhodnutie o jeho sťažnosti „*v dohľadnej (2 týždne) dobe*“.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ je od 26. februára 2015 vo výkone väzby, resp. vo výkone trestu odňatia slobody. Proti sťažovateľovi sú dlhodobo uplatňované rôzne represívne opatrenia; pred a po každej eskorte je podrobený dôkladnej osobnej prehliadke (musí sa vyzliecť donaha, urobiť drep, nasleduje dôsledná kontrola sťažovateľa a jeho odevu detektorom kovov a prehmataním) a následne sú mu nasadené kovové putá na nohy a na ruky spojené s kovovou reťazou a spútavací opasok. Po nastúpení do eskortného vozidla sú mu nasadené špeciálne okuliare (na zabránenie vo videní a zamedzenie priestorovej orientácie) a špeciálne slúchadlá (chrániče sluchu).

2.1. Sťažovateľ od začiatku obmedzenia svojej osobnej slobody adresoval ústavu v Leopoldove, ako aj ústavu v Košiciach sťažnosti, resp. žiadosti, ktorými sa domáhal vysvetlení v súvislosti s používaním donucovacích prostriedkov (rutinné pútanie pri každom opustení cely, používanie špeciálnych okuliarov na zamedzenie videnia, špeciálnych slúchadiel a spútavacích reťazí vrátane pút na nohách) nielen vo vnútri väznice, ale aj počas eskorty z ústavu na výkon trestu odňatia slobody do iného ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo počas predvádzania pred príslušný súd. Zároveň žiadal informácie o uskutočnených eskortách. Na uvedené žiadosti dostal od Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice, ako aj Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov písomne upovedomenia (odpovede), ktoré ako prílohy predložil k ústavnej sťažnosti.

3. Sťažovateľ popri postupe ústavu v Košiciach a postupe ústavu v Leopoldove (bližšie neidentifikovanému v petite ústavnej sťažnosti, pozn.) vo svojej ústavnej sťažnosti napáda:

a) Odpoveď Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „generálne riaditeľstvo“) č. k. GR ZVJS-08592/26-2022-1 zo 14. novembra 2022 na jeho žiadosť o sprístupnenie informácií vo veci spútavania sťažovateľa spútavacími retiazkami (medzi rukami a nohami) počas eskorty. V uvedenej odpovedi mu riaditeľ generálneho riaditeľstva podal vysvetlenie k uvedenej problematike s poukazom na § 31 ods. 2 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 4/2001 Z. z.“) a na § 52 ods. 2 rozkazu ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 2/2014 o zabezpečovaní ochrany Zborom väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „RMS č. 2/2014“).

b) Upovedomenie Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 3 Kn 49/22/2200 z 30. septembra 2022 na základe ním predloženého podania z 9. augusta 2022, v ktorej namietal nesprávny postup orgánov Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov pri použití donucovacích prostriedkov (predvádzacie retiazky, spútavacie retiazky, putá, spútavací opasok, spútavacie popruhy, prostriedok na zamedzenie priestorovej orientácie alebo na utajenie

fyzickej identity) pri eskorte z 2. mája 2022. Prokurátor krajskej prokuratúry nezistil v postupe Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov žiadne pochybenie, pre ktoré by bolo možné prijatie opatrenia prokurátorského dozoru, a preto podanie sťažovateľa ako nedôvodné odložil.

c) Upovedomenie generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 100/22/1000-5 z 25. novembra 2022 na podklade podania sťažovateľa z 11. októbra 2022 označeného ako „*Opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre*“, ktorý bol podľa obsahu vyhodnotený ako žiadosť o preskúmanie postupu dozorového prokurátora krajskej prokuratúry v súvislosti s vybavením podania sťažovateľa z 30. septembra 2022. Prokurátorka generálnej prokuratúry nezistila žiadne pochybenia, prietahy ani nezákonný postup a vybavila podnet sťažovateľa bez prijatia ďalších opatrení.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv postupom ústavu v Košiciach, ako aj ústavu v Leopoldove a napadnutými rozhodnutiami riaditeľa generálneho riaditeľstva, krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu. Poukazuje na to, že všetky orgány verejnej moci (porušovatelia) vo svojich odpovediach sťažovateľa odkázali len na postup v súlade so zákonom č. 4/2001 Z. z. na základe preventívno-bezpečnostných dôvodov, pričom neuviedli žiadne konkrétne dôvody ani bezpečnostné riziká, ktoré by používanie donucovacích prostriedkov (konkrétne rutinné pútanie pri každom opustení cely a používanie špeciálnych okuliarov, slúchadiel, spútavacích reťazí vrátane pút na nohách) opodstatňovalo.

5. *K rutinnému pútaníu* pri každom opustení cely uvádza, že v bezpečnom prostredí to nemožno považovať za oprávnené [rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) *Kashavelov proti Bulharsku* z 20. 1. 2011 č. 891/05]. Zdôrazňuje, že nebol dosiaľ disciplinárne potrestaný, je nekonfliktný, dodržiava príkazy a nariadenia zboru, nepokúsil sa o útek alebo ublíženie sebe ani iným. Poukazuje na odporúčanie týkajúce sa ukončenia rutinného spútavania odsúdených na doživotie podľa ods. 79 správy pre vládu SR o návšteve Slovenskej republiky uskutočnenej Európskym výborom na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania od 24. marca do 2. apríla 2009, č. CPT/Inf (2010)1. Zdôrazňuje, že bol odsúdený za obzvlášť závažný zločin podvodu na trest odňatia slobody 12 a pol roka, preto by donucovacie prostriedky nemali byť voči nemu nikdy použité. Je zrejmé, že orgány Slovenskej republiky nerešpektujú odporúčania Európskeho výboru. Dodáva, že rutinné spútavanie sťažovateľa pri každom opustení z cely bolo opatrením, ktoré nebolo dostatočne odôvodnené, a preto to možno považovať za ponižujúce zaobchádzanie.

6. *K používaniu donucovacích prostriedkov počas eskort* sťažovateľ poukazuje na jednotlivé body rezolúcie č. 2266 z 1. marca 2019 Parlamentného zhromaždenia Rady Európy o ochrane ľudských práv pri prevážaní väzňov, podľa ktorých sú donucovacie prostriedky ako reťaze a zariadenia na zamedzenie priestorovej orientácie zakázané a nikdy sa nemôžu použiť. Tiež poukazuje na jednotlivé body Odporúčania REC (2006)2 Výboru Ministrov členských štátov Rady Európy a Európskych väzenských pravidiel prijatých 11. januára 2006. Sťažovateľ vyslovuje záver, že príslušné ustanovenia zákona č. 4/2001 Z. z. nie sú v súlade s príslušnými bodmi rezolúcie a odporúčania. Zdôrazňuje, že je za takýchto neľudských a ponižujúcich podmienok eskortovaný počas cesty, ktorá trvá obvykle viac ako 4 hodiny, čo má vplyv na jeho psychický stav. Namieta

jednotlivé odpovede orgánov verejnej moci k používaniu donucovacích prostriedkov proti nemu a vytýka im nedostatok konkrétneho dôvodu, ktorý by oprávňoval používanie donucovacích prostriedkov počas eskorty. Odkaz na príslušné ustanovenie zákona nie je postačujúci v takýchto závažných prípadoch a v takejto intenzite.

7. Sťažovateľ vytýka napadnutým rozhodnutiam orgánov verejnej moci ich arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť s následkom porušenia práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 dohovoru a konštatuje, že odôvodnenie rozhodnutia nemôže byť nahradené odkazom na text zákona. Domnieva sa, že jeho námietky neboli dostatočne prešetrované, a preto došlo k porušeniu jeho práv. Dodáva, že príslušné ustanovenia zákona, ktoré upravujú používanie donucovacích prostriedkov, nie sú v súlade citovanými odporúčaniami a judikatúrou ESLP.

8. Sťažovateľ žiada ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu z dôvodu nemajetnosti (poukazuje na osobný bankrot, ako aj na nezamestnanosť a nedostatok príjmov) a o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia z dôvodov hrubého a svojvoľného porušenia práv pri použití donucovacích prostriedkov, ktoré u sťažovateľa vyvolali pocit menejcennosti, stavy úzkosti a frustrácie. Porušenie práv sa nedá zhojiť ani vrátiť späť a jediná forma kompenzácie je priznanie zadosťučinenia v peniazoch (rozsudok Roth proti Nemecku z 22. 10. 2020, č. 6780/18).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Z obsahu ústavnej sťažnosti ústavný súd za kľúčové vníma práve namietaný postup ústavu v Leopoldove, ako aj v Košiciach pri používaní donucovacích prostriedkov pri *každej* eskorte (aj pri každom opustení cely) počas celého obdobia jeho obmedzenej osobnej slobody vo výkone väzby, resp. vo výkone trestu odňatia slobody vrátane nepreskúmateľných, resp. arbitrárnych odpovedí orgánov verejnej moci (riaditeľa generálneho riaditeľstva, krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry) na žiadosti predkladané sťažovateľom. Pre sťažovateľa má ústavnú relevanciu tá skutočnosť, že je namietaným postupom orgánov verejnej moci pri použití donucovacích prostriedkov (ktorý je v rozpore s európskymi štandardami v oblasti zaobchádzania s odsúdenými) dlhodobo vystavený neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu (čl. 16 ods. 1, ods. 2 ústavy, čl. 19 ods. 1, ods. 2 ústavy, čl. 3 dohovoru, čl. 8 dohovoru), a to bez toho, aby boli takého zásahu dostatočne odôvodnené aj opodstatnené (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 13 dohovoru).

10. Keďže sťažovateľ nie je zastúpený advokátom, nemožno od neho očakávať formálne bezchybné podanie. Ústavný súd nemôže rozumne vyžadovať, aby sťažovatelia právní laici, ktorí sa naň obracajú, namietali v podaniach konkrétne označené články ústavy alebo medzinárodných dohovorov spolu so zodpovedajúcou ústavnoprávnou argumentáciou. Minimálnou požiadavkou však musí byť ucelený opis skutkového stavu, prípadne vyjadrenie nespokojnosti s postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré podľa sťažovateľa odôvodňuje nutnosť zásahu ústavného súdu. Ústavný súd musí mať možnosť z obsahu podania prinajmenšom posúdiť predostreté okolnosti so zameraním sa na existenciu možných porušení základného práva alebo slobody, aby mohol zvoliť ďalší postup (IV. ÚS 49/2021).

11. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti predovšetkým zameril na to, či mu predostreté skutkové a právne okolnosti prítomné v ústavnej sťažnosti umožňujú identifikovať základné

parametre za účelom posúdenia splnenia procesných podmienok, ako aj prieskumných mantinelov pre ďalší postup ústavného súdu v konaní.

III.1. K namietanému porušeniu práv postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby Košice a postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby Leopoldov

12. Sťažovateľ v bode 1 a v bode 2 petitu ústavnej sťažnosti označil ako porušovateľov svojich práv ústav v Košiciach a ústav v Leopoldove, pričom absentuje presné a určité označenie spisovou značkou identifikovaný postup alebo právoplatné rozhodnutie, opatrenie či iný zásah orgánu verejnej moci v zmysle požiadaviek podľa § 123 ods. 1 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [(ďalej len „zákon o ústavnom súde“); uvedenie konkrétnej spisovej značky, dátumu vydania rozhodnutia, pozn.], ktorými mali byť práva sťažovateľa porušené. Inými slovami, v petite chýbajú identifikačné údaje konkrétnych postupov či rozhodnutí príslušných ústavov na výkon trestu odňatia slobody tak, aby boli jasne identifikovateľné a nezameniteľné s inými rozhodnutiami, a preto ústavný súd nepovažuje obsah petitu v bode 1 a v bode 2 za jednoznačný a ani za zrozumiteľný.

13. Aj napriek uvedenému nedostatku vo formulácii petitu, ústavný súd berie na vedomie, že ide o laického sťažovateľa, od ktorého neočakáva precízne formulovaný návrh na vydanie rozhodnutia. Z dôvodov ústavnej sťažnosti je však možné identifikovať osobné vnútorné presvedčenie sťažovateľa o dôvodnosti domáhať sa ochrany svojich základných práv proti postupu ústavu v Košiciach a ústavu v Leopoldove pred ústavným súdom [dlhodobé používanie donucovacích prostriedkov počas každej eskorty (rutinné pútanie a zamedzovanie priestorovej orientácie) proti sťažovateľovi bez zjavného dôvodu], ktoré je podporené jednotlivo predloženými písomnými upovedomeniami z príslušných ústavov na výkon trestu odňatia slobody, avšak bez toho, aby boli premietnuté do petitu ústavnej sťažnosti.

14. Ústavný súd však nemôže ignorovať § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 355/09, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 660/2016). V prípade nedostatkov náležitostí návrhu na začatie konania prichádza do úvahy postup podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vyzvaním sťažovateľa na doplnenie odstrániteľných nedostatkov podania. Využitie tohto procesného postupu však nie je obligatórne. Základnou otázkou determinujúcou ďalší postup ústavného súdu v súvislosti s tým, či vyzvať sťažovateľa na odstránenie nedostatkov jeho podania alebo upustiť od takejto výzvy, je to, či proti namietanému postupu orgánov činných v trestnom konaní má/mal k dispozícii iné právne prostriedky na ochranu svojich práv a či ich využil.

15. Z obsahu priložených písomných upovedomení ústavu v Košiciach, ako aj v Leopoldove vyplýva, že v nich bolo sťažovateľovi oznámené, že k spútvaniu jeho osoby dochádza na základe príslušných ustanovení zákona č. 4/2001 Z. z., na základe denného rozkazu riaditeľa ústavu, poukazujúc na skutočnosti, na ktoré sa prihliada pri použití donucovacích prostriedkov. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že ide teda o *opatrenia* nariadené proti sťažovateľovi (ktoré musia mať pre používanie takých prostriedkov zákonný podklad, ktorý je internými predpismi ústavu len vykonávaný), o ktorých dôvodnosti ho dotknuté upovedomenia informujú.

16. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa môže z dôvodov, ktoré uviedol v podanej ústavnej sťažnosti, na podklade § 18 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) obrátiť na príslušného prokurátora, v ktorého pôsobnosti je posúdiť aj zákonnosť takýchto postupov (predurčujúcich obsah jednotlivých upovedení ústavov), a to s efektívnymi konzekvenciami podľa § 18 ods. 3 písm. c) zákona o prokuratúre. Právomoc prokurátora teda predchádza právomoci ústavného súdu v predmetnej veci posúdiť opodstatnenosť ústavnej sťažnosti sťažovateľa v samotnom jej základe. Ústavný súd podotýka, že z obsahu ústavnej sťažnosti ani z pripojených príloh nedokáže vyhodnotiť, či sťažovateľ namietal ústavu použitia donucovacích prostriedkov *pri každej realizovanej eskorte*, a teda či v tejto súvislosti využil aj zákonnú možnosť obrátiť sa na príslušného prokurátora na účel jeho dozoru nad dodržiavaním zákonnosti v príslušných ústavoch [okrem námietky použitia donucovacích prostriedkov pri eskorte 2. mája 2022 (časť III.3. tohto uznesenia, pozn.).]

17. Ústavný súd v záujme hospodárnosti konania upustil od štandardnej výzvy adresovanej sťažovateľovi na odstránenie nedostatkov sťažnosti, keďže dospel k záveru, že ani prípadné odstránenie nedostatkov sťažnosti by zjavne nevedlo k inému rozhodnutiu o nej z dôvodu nedostatku právomoci, resp. z dôvodu neprípustnosti zo strany ústavného súdu (bod 15 tohto uznesenia).

18. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť smerujúcu proti postupu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby Košice a proti postupu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby Leopoldov podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, a to aj bez predchádzajúcej výzvy podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv postupom Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže a jeho rozhodnutím č. k. GR ZVJS-08592/26-2022-1 zo 14. novembra 2022

19. Vo vzťahu k napadnutému postupu a rozhodnutiu, t. j. odpovedi riaditeľa generálneho riaditeľstva na žiadosť sťažovateľa o sprístupnenie informácií vo veci jeho spútavania retiazkami (medzi rukami a nohami) počas eskorty, ústavný súd uvádza, že v posudzovanom prípade sťažovateľ namieta postup administratívneho charakteru týkajúci sa odpovedi na jeho žiadosť o sprístupnenie informácií, v rámci ktorého sa však nerozhoduje bezprostredne o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb. Z uvedeného vyplýva, že na predmetnú odpoveď napadnutú ústavnou sťažnosťou sa z hľadiska jej nemateriálnej povahy nemôžu aplikovať namietané základné práva procesnoprávneho charakteru (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 13 dohovoru) ani namietané základné práva hmotného charakteru (čl. 16 ods. 1, ods. 2 ústavy, čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 3 a čl. 8 dohovoru), keďže poskytnutie tejto odpovedi nemalo žiaden vplyv na jeho práva či povinnosti. Uvedená skutočnosť vylučuje existenciu takej príčinnej súvislosti medzi namietanou odpoveďou riaditeľa generálneho riaditeľstva a namietaným porušením práv, ktorá by zakladala relevantný dôvod na vyslovenie jeho porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu označených práv postupom krajskej prokuratúry a jej rozhodnutím č. k 3Kn 49/22/2200 z 30. septembra 2022 a postupom generálnej prokuratúry a jej rozhodnutím č. k. IV/2 Gn 100/22/1000-5 z 25. novembra 2022

20. Sťažovateľovi bol upovedomením (odpoveďou) ústavu Leopoldov č. UVTOSaUVV-04227/13-LO-2022-3 z 18. augusta 2022 na základe jeho žiadostí o sprístupnenie informácií (doručenej ústavu 11. augusta 2022) ozrejmenej zákonný podklad vrátane skutočností, na ktoré sa pri rozhodovaní o použití donucovacích prostriedkov prihliadalo pri eskorte z ústavu Leopoldov do ústavu v Košiciach 2. mája 2022. Rovnaký deň (11. augusta 2022) bolo podanie sťažovateľa s rovnakou námietkou doručené aj krajskej prokuratúre, ktoré bolo napadnutým upovedomením z 30. septembra 2022 vyhodnotené ako nedôvodné a vybavené formou odloženia. Z príloh predložených k ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľ adresoval generálnej prokuratúre podanie označené ako „*Opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre*“, ktoré bolo generálnou prokuratúrou podľa obsahu vyhodnotené ako žiadosť o preskúmanie postupu dozorového prokurátora krajskej prokuratúry v súvislosti s vybavením jeho podania 30. septembra 2022. Generálna prokuratúra sa zákonom ustanoveným postupom týmto podnetom (podaním) zaoberala a o jeho vybavení sťažovateľa riadne vyrozumela.

21. Vo vzťahu k namietanému postupu a k napadnutému upovedomeniu krajskej prokuratúry je prítomný dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie, pretože právomoc generálnej prokuratúry preskúmať postup krajskej prokuratúry v súvislosti s podaním sťažovateľa vylučuje uplatnenie právomocí ústavného súdu.

22. Vo vzťahu k namietanému postupu a napadnutému upovedomeniu generálnej prokuratúry, ktorá v postupe krajskej prokuratúry nezistila žiadne pochybenie, prietahy ani nezákonný postup, ústavný súd (po oboznámení sa s obsahom napadnutého upovedomenia generálnej prokuratúry spolu s obsahom napadnutého upovedomenia krajskej prokuratúry) nezistil takú možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 144/2016, II. ÚS 59/2019). V dôsledku uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej postup a napadnuté upovedomenie generálnej prokuratúry podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Ak príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže použili zákonom dovolené donucovacie prostriedky proti sťažovateľovi pri eskorte 2. mája 2022, o ktorých použití vopred rozhodol riaditeľ ústavu v Leopoldove rozkazom č. ÚVTOSaÚVVdr-122/26-2022 z 29. apríla 2022, tak ako to stanovuje § 31 ods. 2 zákona č. 4/2001 Z. z. (keďže práve riaditeľ ústavu disponuje najkomplexnejšími a najrelevantnejšími informáciami o odsúdenom, keďže je *de facto* v priamo kontakte s ním, pozn.), pri súčasnej špecifikácii determinantov pri použití predmetných donucovacích prostriedkov proti sťažovateľovi ako odsúdenie za obzvlášť závažný zločin, fyzická zdatnosť, nebezpečnosť a pod. (§ 52 ods. 2 RMS č. 2/2014), nemožno takýto postup orgánu verejnej moci, ktorá je v súlade s platným a účinným zákonom, hodnotiť ako porušovanie základných práv garantovaných ústavou ani práv garantovaných dohovorom či inou kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, I. ÚS 485/2021). Predovšetkým z tohto hľadiska ústavný súd nepovažuje právny záver generálnej prokuratúry o zákonnosti vybavenia podnetu sťažovateľa podriadenou prokuratúrou za arbitrárny,

resp. nepreskúmateľný. V rámci komplexnosti dodáva, že generálna prokuratúra dostatočným spôsobom sťažovateľovi ozrejmila odporúčací charakter rezolúcie č. 2266 z 1. marca 2019.

24. Sťažovateľ má nespochybniteľné právo požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu v zmysle § 31 a nasl. zákona o prokuratúre, čomu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa týmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva sťažovateľa však nie je aj právo, aby príslušné orgány prokuratúry jeho podnetu (podaniu) aj vyhověli v súlade s jeho predstavami (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, II. ÚS 595/2014, II. ÚS 819/2016, III. ÚS 57/2018, II. ÚS 320/2019, IV. ÚS 343/2022). V opačnom prípade by príslušné orgány prokuratúry, ktorým je v zmysle čl. 149 ústavy zverená funkcia chrániť práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb a právnických osôb, plnili túto funkciu nad rámec či dokonca v rozpore so zákonom, pretože aj na ne sa vzťahuje čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m. m. I. ÚS 156/2020).

25. Ústavný súd v závere konštatuje, že námietky sťažovateľa neboli v súhrne spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého upovedomenia generálnej prokuratúry (v spojení s napadnutým upovedomením krajskej prokuratúry).

26. V nadväznosti na závery vyslovené v predchádzajúcich odsekoch ústavný súd konštatuje, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017). Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhověl (bod 2 výroku rozhodnutia).

27. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa (primerané finančné zadost'učinenie) stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu